UUTISET

Erottaminen on aina hankala päätös ja se pitää pystyä tekemään sulavasti ja nopeasti. **HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA SEPPO PAAVOLA, KAUSTISEN OSUUSPANKKI**

Osuuskunnan toimitusjohtajan erottaminen kuuluisi hallitukselle

Lausuntokierroksella olevaan osuuskuntalakiin ehdotettiin keskiviikkona muutosta, jonka mukaan toimitusjohtajan erottaminen kuuluisi osuuskunnan hallituksen, ei hallintoneuvoston, tehtäviin.

KARI SALONEN

Osuuskuntalakia valmistellut Jyrki Jauhiainen (oik) tervehtii Helsingin yliopiston professori Seppo Villaa Pellervo-Seuran osuuskuntalakipäivän aluksi. Keskellä Pellervon lakiasiainhoitaja Kari Lehto.

Uudistumassa olevaa osuuskuntalaissa hallintoneuvoston merkitys on suurempi kuin vastaavassa osakeyhtiölaissa, lainsäädäntöneuvos **Jyrki Jauhiainen** oikeusministeriöstä kertoi keskiviikkona Pellervo-Seuran järjestämässä osuuskuntalakia käsittelevässä päivässä Helsingissä.

Keskustelussa pidettiin kuitenkin hallintoneuvoston asemaa liian vahvana esimerkiksi silloin, kun toimitusjohtaja pitäisi nimittää tai varsinkin erottaa.

Itikan hallintoneuvoston tuore puheenjohtaja ja Kaustisen Osuuspankin hallituksen puheenjohtaja **Seppo Paavola** arvioi, että jos hallintoneuvosto päättää toimitusjohtajan erottamisesta, käytännössä siitä päättävät hallintoneuvosto puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka osallistuvat osuuskunnan hallitustyöskentelyyn.

Hän kertoi itse seuranneensa kaksi kertaa, kun toimitusjohtaja on jouduttu vaihtamaan.

Erottamistilanteessa ei aikaa pohdintoihin

Hallintoneuvoston rivijäsenillä ei käytännössä oleva riittävää ja tarvittavaa tietoa toiminnasta eikä hallintoneuvostolle voida kaikkia tietoja kertoakaan, joten heidän on luotettava puheenjohtajiin, Paavola kertoo.

Hänen mielestään erottamispäätöksen pitäisi olla osuuskunnassa hallituksen tehtävä samalla tavalla kuin osakeyhtiöissä.

”Hallitus kantaa myös taloudellista vastuuta päätöksistä ja siellä ollaan varsinaisessa bisneksessä mukana viikoittain, joten toimitusjohtajaa pystytään seuraamaan.”

”Erottaminen on aina hankala päätös ja se pitää pystyä tekemään sulavasti ja nopeasti. Kyseessä on aina kriisitilanne ja siihen hallintoneuvosto on liian hidas. Pitkiin pohdintoihin ei ole aikaa.”

Paavolan mukaan näkökanta ei liity kokemuksiin vain lihayhtiöistä, vaan laajemmin osuuskunnista.

Myös **Pekka Parikka** Lihakunnasta korosti hallituksen vastuuta toimitusjohtajan erottamisesta.

Lihakunnan hallituksen puheenjohtaja **Timo Komulainen** Nurmeksesta katsoi, että toimitusjohtajan valinta pitäisi olla hallituksen asia, sillä hallituksen ja toimitusjohtajan pitää pystyä toimimaan saumattomasti yhdessä.

Jyrki Jauhiaisen mukaan tähän asti on katsottu, että osuuskuntiin hallintoneuvoston suurempi rooli sopii paremmin kuin osakeyhtiöihin, joissa poliittisten hallintoneuvostojen merkitystä vähennettiin muutama vuosi sitten.

Selkeämmin kirjoitettu laki

Osuuskuntalain suurimpia muutoksia on Jauhiaisen mukaan lain selkeyttäminen, suuria sisällöllisiä muutoksia ei ole tulossa.

Laki rajoittaa toimintaa melko vähän verrattuna siihen, mitä osuuskunta voi säännöissään määrätä.

Kokousväki kiitteli laajasti lain muuttamista ymmärrettävämmäksi.

Äänivaltaero kasvaa

Eri osuuslajien äänivaltaero kasvaisi uudessa laissa siten, että ero voi olla nykyisen kymmenesosan sijaan kahdeskymmenesosa. Siten esimerkiksi yhdellä A-osuudella voi saada 20 ääntä ja B-osuudella saa yhden äänen.

Sijoitusosuudet muuttuvat uudessa laissa osakkeiksi. Nykyinen sijoitusosuus-termi on Jauhiaisen mukaan hämärä, sitä eivät ymmärrä edes osuuskunnan jäsenet saati sitten ulkopuoliset, joiden pitäisi sijoittaa ja tuoda lisärahaa osuuskuntiin.

Jäsenen erotessa osuuskunnasta osuusmaksun palautus voi olla suurempi kuin osuuskuntaan maksetut osuudet eli eroava jäsen voisi hyötyä yrityksen arvonnoususta.

Tähän asti arvonnousu on yleensä jätetty osuuskunnalle ja niin voidaan menetellä edelleenkin, jos säännöissä niin päätetään.

JOUKO KYYTSÖNEN

Viljelijöiden äänestysaikomus presidentinvaalin 1. kierroksella

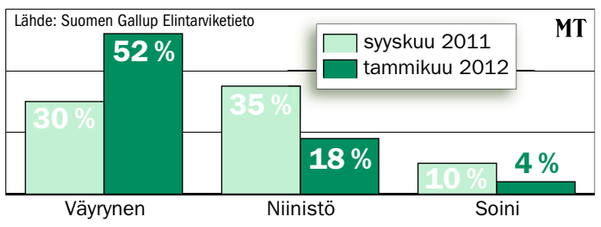

Väyrysen kampanja vakuutti viljelijöitä

Niinistön viljelijäkannatus suurempi kuin puolueella

Paavo Väyrysen (kesk.) presidentinvaalikampanja on onnistunut ainakin viljelijöiden keskuudessa. Viime syyskuun lopussa Väyrystä aikoi äänestää 30 prosenttia viljelijöistä, kun luku tammikuun toisella viikolla oli 52 prosenttia.

Sauli Niinistön (kok.) oli lokakuinen 35 prosentin viljelijäkannatus puoliintui samana aikana 18 prosenttiin, ja perussuomalaisten Timo Soinin 10 prosentista 4 prosenttiin.

Kummassakin kyselyssä noin joka neljäs vastaaja ei vielä tiennyt ehdokastaan tai ei aikonut äänestää.

Syksyn kyselyssä viljelijöistä 61 prosenttia ilmoitti puoluekannakseen keskustan, 10 prosenttia perussuomalaiset ja 8 prosenttia kokoomuksen. Siten Niinistön viljelijäkannatus on suurempi kuin hänen puolueellaan, mutta Väyrynen ei yllä aivan keskustan kannatukseen.

MT

Yle: Haavisto ohitti Väyrysen

Vihreiden **Pekka Haavisto** on Ylen tuoreen kyselyn mukaan ohittanut keskustan **Paavo Väyrysen** kisassa presidentinvaalien kakkossijasta. Kyselyssä Haavisto saa 12:n ja Väyrynen 10 prosentin kannatuksen.

Haaviston kannatus on noussut tammikuun alusta neljä ja Väyrysen kaksi prosenttiyksikköä.

Kokoomuksen **Sauli Niinistön** kannatus on pudonnut peräti kahdeksan prosenttiyksikköä 29 prosenttiin. 30 prosenttia vastaajista ei osannut nimetä ehdokastaan.

Perussuomalaisten **Timo Soini** saa kuuden ja SDP:n **Paavo Lipponen** viiden prosentin kannatuksen. Vasemmistoliiton **Paavo Arhinmäen** kannatus oli neljä ja sekä RKP:n **Eva Biaudet'n** että kristillisdemokraattien **Sari Essayahin** kannatus kaksi prosenttia.

Ehdokkaastaan varmojen äänistä Niinistö saa 42, Haavisto 18 ja Väyrynen 14 prosenttia. Soini saa kahdeksan, Lipponen seitsemän ja Arhinmäki viiden prosentin kannatuksen. Biaudet'n ja Essayahin kannatus on kolme prosenttia.

Taloustutkimus teki kyselyn 10.–18.1. Virhemarginaali on noin kolme prosenttiyksikköä. Vastaajia oli 1 457. Ehdokkaansa kertoi 986 henkilöä.

STT-MT

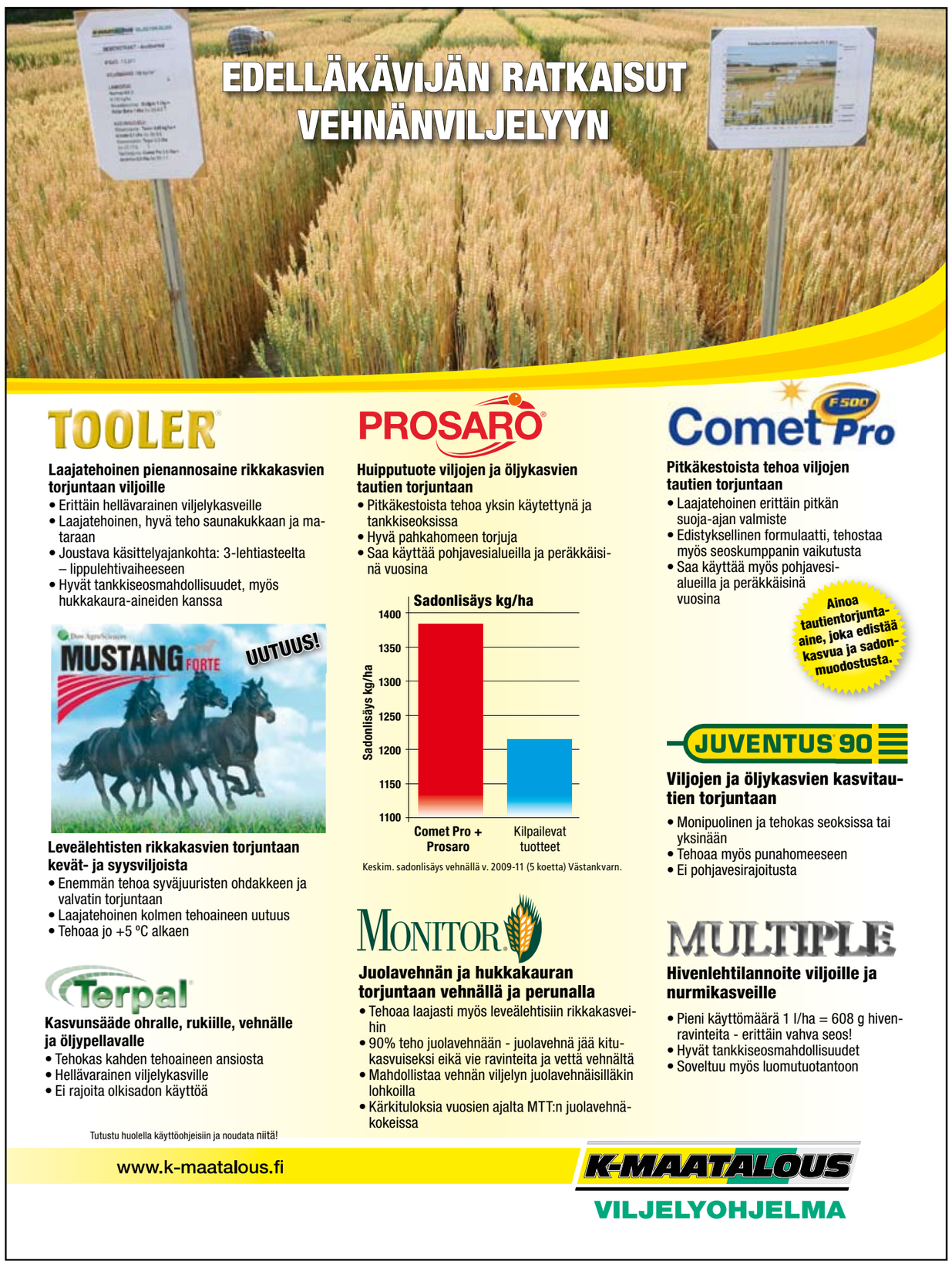

Väärin myönnettyä lomitusrahoitusta voidaan periä viljelijältä

Viljelijöiltä ei ole peritty takaisin lomitusten kustannuksia, kun rahankäytön valvontaa tehostettiin. Kaksi lomitusyksikköä joutuu palauttamaan valtionosuutta lainvastaisesti annetuista lomista.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi periä rahoitusta takaisin lomituksen paikallisyksiköiltä ja nämä edelleen lomansaajilta.

Lomitusedun takaisinperintä tulee viljelijöillä kyseeseen lähinnä itse järjestetyissä lomituksissa. Lomitusedun arvo voidaan periä takaisin myös kunnan lomittajaa käytettäessä.

Peruste on virheelliset tiedot, joita lomahakemuksessa annettiin paikallisyksikölle. Takaisinperintää voidaan kohtuullistaa varsinkin, jollei viljelijä antanut vääriä tietoja.

”Itse järjestetyissä lomituksissa ei toistaiseksi takaisinperintöjä ole tehty”, asiakaspalvelujohtaja **Antti Huhtamäki** Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta (Mela) sanoo.

Omia lomittajia viljelijät käyttävät vuosilomissa ja sijaisavuissa. Viljelijällä voi olla tilalleen sopiva lomittaja, tai paikallisyksikkö ei pysty lomittajaa järjestämään.

Viljelijäkin vastuussa lomituspäätöksestä

Mela tehostaa lomitusrahojen käytön valvontaa. Lakia muutettiin viime vuoden alusta. Valtio kustantaa lomitukset valtaosin, jolloin toimintaa säännellään tarkoin.

”Valtion korvausta ei makseta, jollei peruste ole hyväksyttävä”, hallitusneuvos **Riitta Kuusisto** sosiaali- ja terveysministeriöstä (STM) täsmentää.

Virheellisesti käytettyjä lomitusrahoja Mela voi periä viisi vuotta takautuvasti. Nyt alkuvaiheessa perintä ulottuu useita vuosia aikaan ennen lainmuutoksen voimaantuloa.

Ennen lomitusrahojen käyttöä valvottiin lähinnä tilivuosittain. Mela maksoi lisää tai paikallisyksikkö palautti rahaa sen mukaan, mitä hyväksytysti kului. Samalla tarkastettiin lainmukaisuutta.

Mela voi periä lomitusten paikallisyksiköltä ennakoita takaisin tai evätä loppuerät, jolleivät kustannukset ole hyväksyttäviä. Paikallisyksikkö voi periä rahan lomaa saaneelta viljelijältä.

”Viljelijä on periaatteessa velvollinen tarkistamaan lomituspäätöksen oikeellisuuden”, Huhtamäki näkee.

Lomitusrahan takaisinperintä lomansaajalta edellyttää lomituspäätöksen purkamista. Sitä haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta (KHO). Päätösten purkua on haettu hyvin vähän.

KHO ei ole Huhtamäen mukaan purkanut yhtään lomituspäätöstä tähän mennessä. Honkajoki haki sitä kahdesta pitkittyneestä sijaisavusta. Perusteita purkamiseen ei löytynyt.

Honkajoki ja Somero joutuvat palauttamaan

Honkajoki ja Somero joutuvat palauttaman lomitusten valtionkorvauksia takaisin. Melassa päätettiin takaisinperinnästä syksyllä. Laskut erääntyvät nyt tammikuussa.

Näissä paikallisyksiköissä opastettiin Melan mukaan liikaa ja väärin perustein maatalouslomittajia tilan töihin, kun näille haluttiin lisää työtunteja työpäivään.

Matkakustannuksia on lomittajille maksettu perusteetta muutamia tuhansia euroja. Sijaisapua myönnettiin virheellisesti. Vuosilomia sai, vaikkei ollut myel-vakuutusta kuten pitäisi.

Someron kaupunki joutuu maksamaan lomitusrahoja takaisin 188 559 euroa. Kaupunki oli vastuullinen paikallisyksiköstään. Honkajoen paikallisyksikköä laskutetaan 10 529 euroa.

Mela julkisti pienen tuumaustauon jälkeen tarkennettuja tietoja takaisinperinnän kohteista ja summista. Maaseudun Tulevaisuus pyysi niitä viikko sitten ensi kertaa.

Huhtamäki myöntää nyt, että julkisten varojen käytöstä pitää voida kertoa avoimesti. Yksittäisiä maatiloja tai viljelijöitä koskevia tietoja ei kuitenkaan kerrota.

STM:n Kuusisto pitää Melan velvollisuutena kertoa yleisesti lomitusrahoista ja niiden käytöstä. Yksittäiset asiakastiedot eivät ole julkistettavaa tietoa.

”Tiedottamisessa tapaa yleistä varovaisuutta valitettavan usein”, Kuusisto nuhtelee.

JUHANI VIITALA

Vihervuori KHO:n presidentiksi

Hallintoneuvos **Pekka Vihervuori** ryhtyy johtamaan korkeinta hallinto-oikeutta. Tasavallan presidentti nimittää hänet perjantaina korkeimman hallinto-oikeuden presidentiksi maaliskuun alusta.

Vuodesta 1993 tehtävässä toiminut **Pekka Hallberg** siirtyy eläkkeelle.

Vihervuori, 61, on oikeustieteen tohtori, jolla on myös maatalous- ja metsätieteiden kandidaatin tutkinto. Hallintoneuvoksena hän on toiminut runsaat 14 vuotta. Sitä ennen hän työskenteli akateemisessa maailmassa.

MT

Talvivaara pahoittelee päästöjä

Talvivaaran kaivosyhtiön toimitusjohtaja **Pekka Perä** myöntää, että yhtiö on tehnyt virheitä ympäristöasioissa. Hän pahoittelee yhtiön kainuulaisille aiheuttamaa epätietoisuutta ja huolta.

Kaivosyhtiö pyrkii parantamaan mainettaan ja lupaa vähentää vesipäästöjään.

Yritys kehittää uusia tekniikoita päästöjen vähentämiseksi. Se on myös avannut internetissä sivuston, jossa kerrotaan kaivoksen ympäristöasioista.

Talvivaaran kaivosta on viime aikoina arvosteltu ympäristöongelmista, jätevesipäästöistä järviin sekä pöly- ja hajuhaitoista.

MT-STT

TALOUDESTA LYHYESTI

Portti saattaa irtisanoa yli 40

Elintarvikeyhtiö Järvi-Suomen Portti aloittaa ensi viikolla koko henkilöstöä koskevat yt-neuvottelut, jotka saattavat johtaa enintään 43 henkilön irtisanomiseen tai lomautukseen. Yhtiö työllistää nyt noin 150 työntekijää.

Henkilöstövähennysten taustalla on yhtiön viime syksynä aloittama kehittämisohjelma, jonka osana esimerkiksi yhtiön logistiikkatoiminnot siirtyvät HK Ruokataloon Vantaalle. Samalla keräilytoiminta Mikkelin Tikkalassa loppuu.

HKScan-konserniin kuuluvan Järvi-Suomen Portin tuotemerkit ovat Portti ja UkkoPekka. Yhtiön tuotantolaitos sijaitsee Mikkelissä.

Lihansyönti uuteen ennätykseen

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) näkee lihantuotannon tulevaisuuden valoisana.

Elintason nousu, karppaus ja kiinnostus ruuanlaittoon kasvattavat lihansyönnin uuteen ennätykseen. Lisäksi kysynnän globaali kasvu avaa alalle uusia mahdollisuuksia, Koskinen totesi HK Agrin tuottajille viime viikolla Hämeenlinnassa.

Tuota noin -tuottajapäiville osallistui runsaat 200 lihantuottajaa.

Koskinen kertoi myös kehitteillä olevasta sianlihan laatujärjestelmästä, jolla voidaan todentaa kuluttajille kotimaisten tuotteiden turvallisuus ja eläinten hyvinvointi.